

Pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättning hos flerspråkiga och nyanlända elever

Interkulturellt perspektiv

– Varför då?

Ekonomiska frågor

Ekologiska frågor

Sociala frågor

EU

Invandringen

Nyanlända elever

Flerspråkiga elever med olika funktionsförmågor

I läroplanen för grundskolan (Lgr 11) sägs:

”Det svenska samhällets internationalisering och den växande rörligheten över nationsgränserna ställer höga krav på människors förmåga att leva med och inse de värden som ligger i en kulturell mångfald.”

Global kunskap

- Mångfald
- Interkulturell pedagogik
- Interkulturella möten
- Självtillit

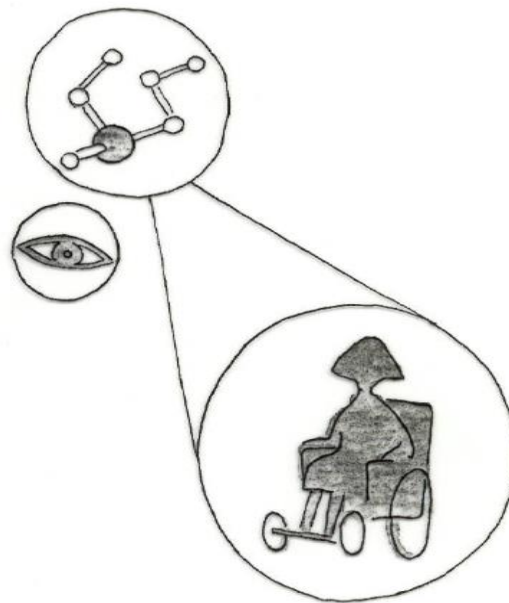
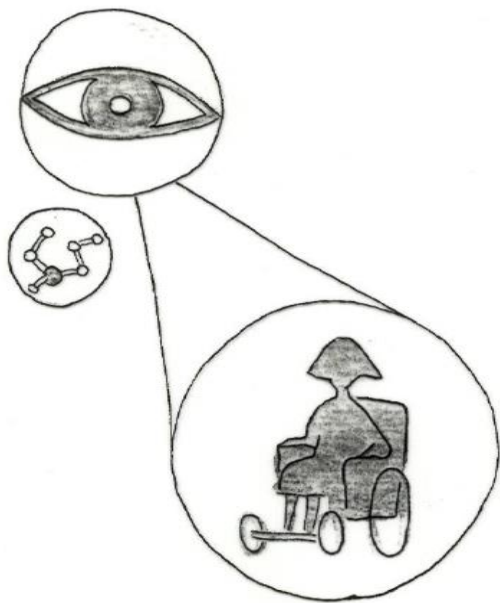
Skapar demokratisk dialog

I Lgr11 under rubriken skolans värdegrund och ansvar, står:

- ”Ett *internationellt perspektiv* är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet samt förbereda för ett samhälle med täta kontakter över kultur-och nationsgränser.
- Det internationella perspektivet innebär också att utveckla förståelse för den kulturella mångfalden inom landet. (Skolverket, 2011 Lgr11, s. 9)”

Kollektivcentrerad samlevnad

- Beroende
- "Jag". Kollektivet
- Giftermål – kollektiv angelägenhet
- Skam – obehärskad, överspänd

Övergångsstadiet

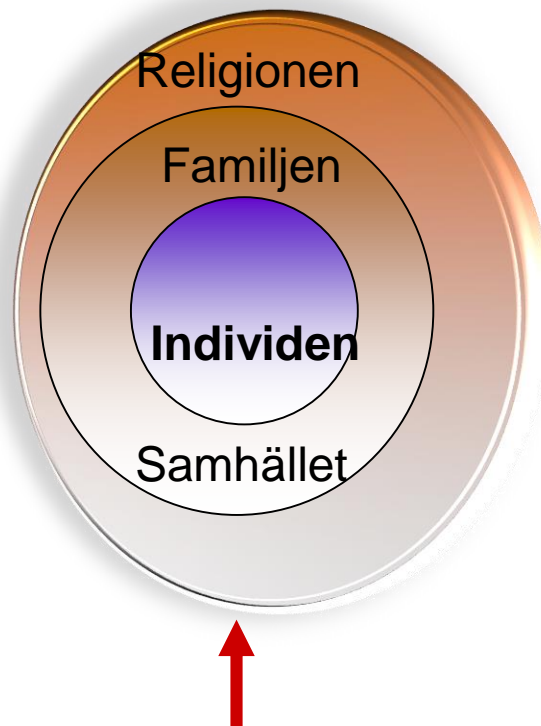
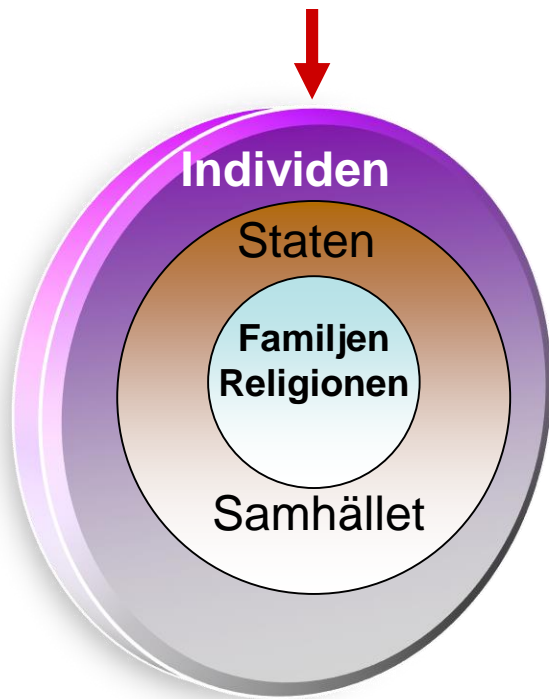
- Den meningsfattiga zonen
- Asociala, negativa problem

Individcentrerad samlevnad

- Oberoende
- "Jag". "Mitt", kollektivet
- Romantisk
- Skuld
- Identitetskonflikt

Individen i en kollektivcentrerad kultur

Individen i en individcentrerad kultur

Vad är kommunikation?

- Kommunikation innebär ett utbyte av tankar och idéer mellan människor för att uppnå en förståelse.
- Kommunikation som leder till förståelse är en av de viktigaste grunderna i livet.

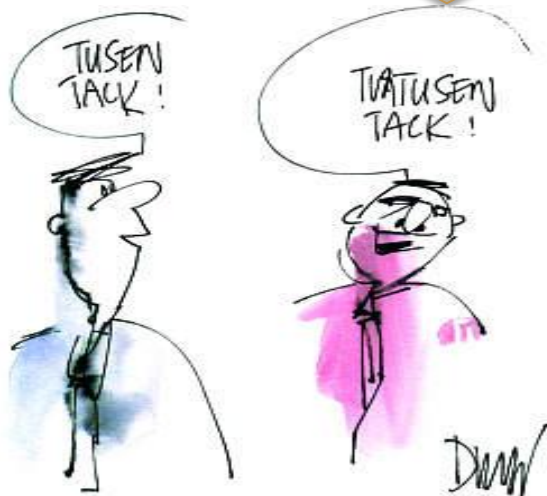
Kommunikation handlar om makt!

Interkulturellt perspektiv

Interkulturell kommunikation handlar om olika sätt att förhålla sig till sin egen och andras kultur.

Har medvetenhet om sig själv som kulturbärare och kulturskapare

Har förmåga att se den "andres" perspektiv

Har förmåga att skapa kommunikation i heterogena miljöer

Har strävan efter tolerans, respekt, ömsesidighet

Har höga förväntningar på barnens/elevernas kapacitet

KOMMUNIKATIONS VARIANTER

Kommunikationskrockar

Kommunikationskrockar uppstår när en person kommunicerar enligt en digital kodningsform och mottagaren avkodar meddelandet enligt den analoga formen

Ett begripligt samhälle

Tillit och begriplighet

För att en människa ska
klara av att leva
tillsammans med andra i
ett givet samhälle måste
detta samhälle göras
begripligt för den enskilde
individ

DN torsdag 3 december 2015

Kulturbetygande typer av kulturkommunikation

- **Analog**
- Kommunikation som sker mellan människor i den intimt privata sfären.
- **Det som skiljer kulturerna från varandra är fråga om *dominans***
- **Digital**
- Kommunikation som sker i den offentligt formella sfären.
- **Inom den svenska kulturen *dominerar* det digitala kommunikationsformen**

Formell ton

- I diskussioner ger svenskarna ordet en alldeles avgörande betydelse. De väger sina ord på guldvåg och använder sådana uttryck som möjligen, mycket sannolikt och troligen för att säkra instämmandet i sin kommunikation

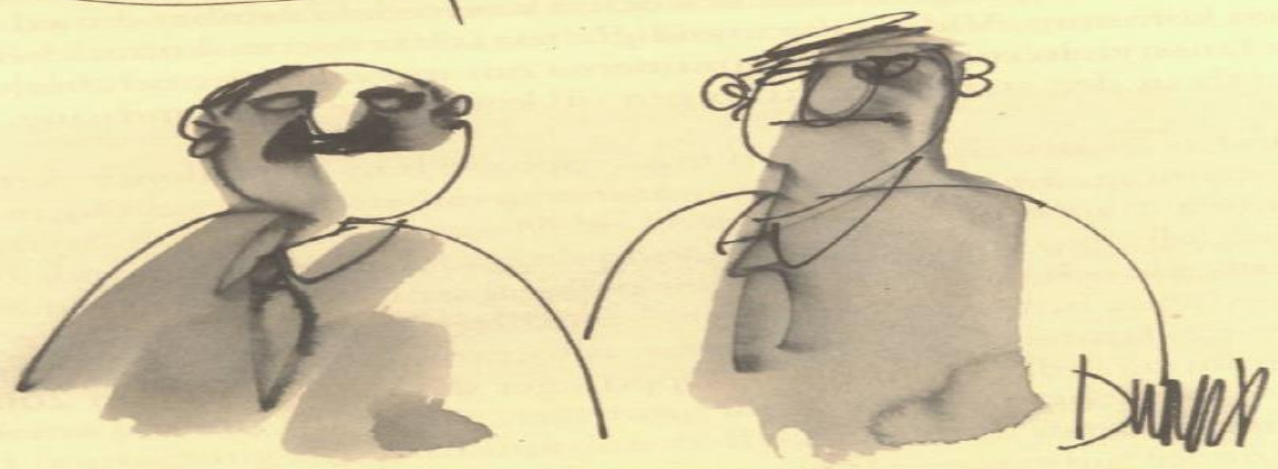
Informell ton

- I en utlännings ögon låter detta dunkelt och osäkert. Om man säger ”jag försöker ordna saken” uppfattar utlänningen detta lätt så att den som säger detta i verkligheten inte bryr sig om att anstränga sig alltför mycket för att få saken ordnad.

Artikel om finsk resp. svensk företags kultur. Sven Olof Karlsson, Kuvelahti 1997-10-24

JAG HAR
INGEN
ERFARENHET
AV ATT
VARA SVENSK

Sammanhållningen

Sammanhållningen i familjen är nödvändig i ett samhälle som inte ger individen skydd

Det egna familjen skall skyddas och tas om hand. Man är bäst och klokast inom familjen så länge man håller sig till dess normer

Av familjen lånar man pengar till akuta Operationer och husköp

Genom familjekontakter får man jobb, får förtur på andra sökandes bekostnad

Sammanhållningen

Familjen är oundgänglig ekonomisk institution

De gamla tas om hand av vuxna barn (det förekommer fler generations boende)

Det är de medel ålderskvinnorna som tar hand om generationen både före och efter

Man bor hemma lång upp i åldern både av ekonomiska och traditionella skäl

Familjelivet fortsätter också efter äktenskape (gäller stora familjen)

Ömsesidiga fördomar

Respekten för äldre

Barnens uppfostran

Reaktionen hos invandrar

Den svenska sexual syne

Leken

Fritiden

Planeringen

Auktoritetsbundenheten

Misstänksamhet

Du som är från Afrika
kan väl dra igång dansen
på festen?

Då kan väl du som är så
tjock baka något
gott då?

Olika uppgifter i integrationsprocessen

Integrering
delarna skall
anpassa sig till
helheten
Genom att:

Individen

Har till uppgift att
integrera sig i den
nya samhället

Inkludering

Helheten skall anpassa sig till delarna,
genom att:

Skolan

→ Anpassar sin
undervisning,
organisation
och pedagogik
utifrån elevens
förutsättningar

Samhället

→ Inkluderar, genom
att anpassa lagar,
myndigheter,
universitet/högskolor,
till det nya
mångkulturella
samhället

INKLUDERAT

Mångfald och Dialog

Respektera föräldrarna oavsett bakgrund

Utgå från deras erfarenhet och kunskap om ämnet som diskuteras

Lyssna på deras förslag och ta dem på allvar för att tillsammans åstadkomma en förändring

Reflektera över dig själv – var står du i olika frågor?
konstatera att det finns olika uppfattningar och alla har mycket att vinna på att låta varandras uppfattningar möts

Tappa aldrig fokus på målet med dialogen ur sikte, i slutändan handlar det alltid om barnets bästa

Inlärninng hos elever bygger på

Trygghet
Säkerhet
Identitet
Stolthet
Glädje

Hos yngre
elever

Arbete
Erkännande
Socialisation

Hos vuxna

Synen på funktionsnedsättning under olika perioder

Förnekande

Utstötning

Accepterande

Segregering

Förstående

Integritet

Insikt och gemenskap

Tillgänglighet och delaktighet

Syn på funktionsnedsättning/sjukdom

Bland svenskar:

Sjukdom – eller funktionsnedsättning förorsakas av virus, bakterier, eller andra biologiska förhållanden

Bland vissa invandrade:

Sjukdom – eller Funktionsnedsättning är ett resultat av onda

Sjukdom – eller funktionsnedsättning förorsakas av virus, bakterier, eller andra biologiska förhållanden

Tre olika sätt att ta hand om individen

Privata sfären

Familjen, släktingarna och det sociala.

Folkliga sfären

Religionen, ört mediciner, helare och zonterapeuter.

Professionella sfären:

Experter, läkare, psykologer, terapeuter mm.

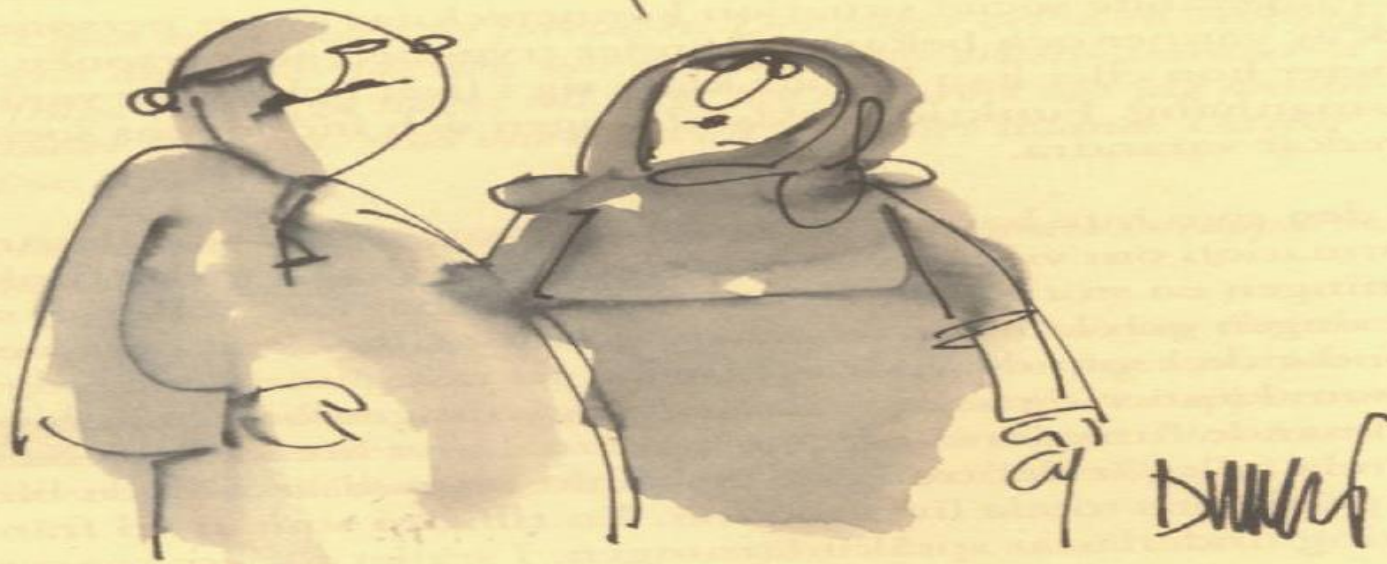

Sverige	Bofastamiljöer/landsbygden
Psykolog/kurator	Imam/präst
Barnsköterska	Barnaföderska/svärmor
Rådgivare, konsulent, terapeut etc.	Svärföräldrar och erfarna personer
LSS, vårdbidrag, färdtjänst etc.	Allmosor och religiösa stiftelser
Avlastare, assistent, resursperson	Bröder, systrar och övriga i släkten

KOMMER VI OCKSÅ
ATT FÅ
PTSD, DYSLEXI
OCH ANDRA SVENSKA
SJKDOMAR ?

Utbildningssituationen för funktionshindrade elever med utländskbakgrund skiljer sig från infödda barn med funktionshinder

- Kan reagerar med undergivenhet
- Familjerna små kunskaper
- Lek träning och leksaker
- Överbeskydd och synd tyckande
- Svårigheter att tolka budskap
- Kortare skolbakgrund
- Benägenhet att dölja
- Svag självförtroende

Pedagogiska stöd insatser

- Konkret åtgärdsprogram
- Hänsyn till deras kulturbakgrund
- Konkreta och tydliga program - personlig utformade
- Muntliga kontakter
- Klart och tydligt språk
- Förklara och bearbeta attityder
- Konsekvent utformning av undervisningen och klart och tydligt språk
- Initialt börja med kontrastiv undervisning

Framgångsfaktorer

- En samsyn i förhållningssätt
- Tydliga riktlinjer hos huvudmän och skolor
- Kartläggning av elevernas kunskaper och erfarenheter
- Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla ämnen
- Studiehandedning på modersmålet
- Positiv samverkan med vårdnadshavare
- Interkulturell perspektiv i undervisningen

Ifous FoU program 2016

Vårdnadshavaren erfarenheter kan vara avgörande

- Vårdnadshavarnas erfarenheter och syn på barnet/eleven och dess utveckling bör alltid tas tillvara i. Även barnet/eleven bör, i den mån det kan ske, få komma till tals och ges möjlighet att beskriva sin skolsituation och sina behov och önskemål.
- Om utredarna finner det särskilt angeläget att bedömningen följs upp och omprövas ska det tydligt framgå, både i utredningen och i beslutsmotiveringen. Skäl till detta kan t ex vara att eleven är ny i Sverige
- ***Det är sedan rektors ansvar att se till att uppföljning verkligen kommer till stånd.***

Att ha hörselskada eller inte höra

- Attityder/bemötande
- Avläsa läppar
- Att kunna teckna
- Gruppträck
- Social tryck
- Status

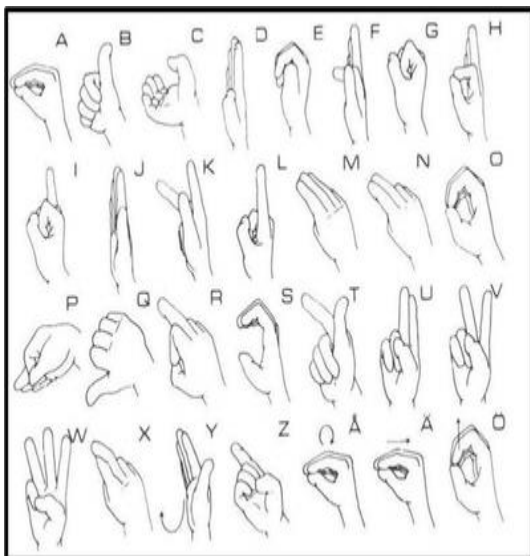

Olika alfabet

Svenska

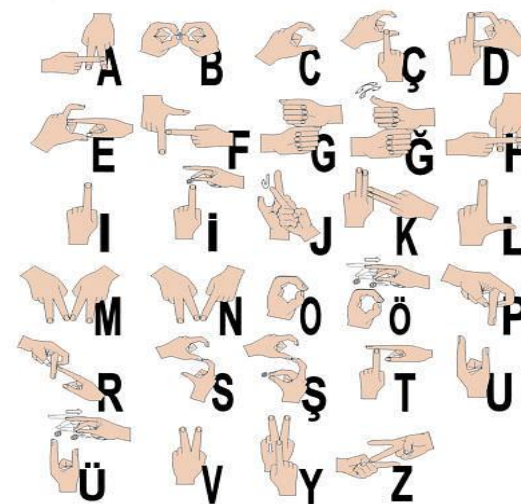

Arabiska

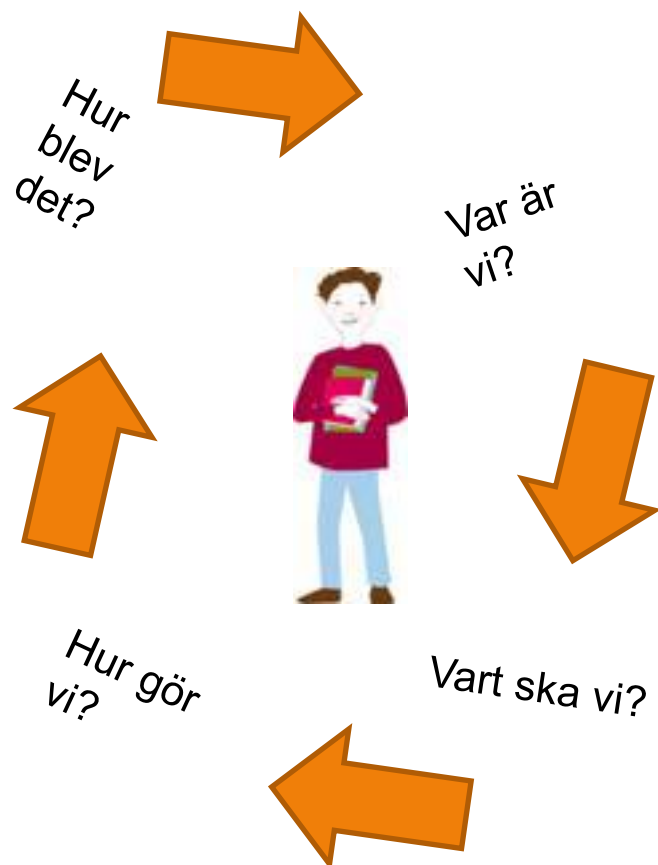
Turkiska

TÜRK İŞARET DİLİ ALFABESİ

Eleven i centrum

Ansvarig Lärare

Flexibilitet
Ämneskompetens
Bedömarkompetens
Interkulturell perspektiv

blogg.vk.se

Höga förväntningar på eleven

Kanadensiska forskaren Jim Cummins understryker vikten att:

Flerspråkiga elever behöver mötas med höga förväntningar och utmanas tankemässigt i sitt lärande även om deras förmåga inte nått en fullgod nivå.

att förklara det svenska sjukvårds/handikapp synen -systemet för invandrarna och invandrarnas handikapp/sjukdoms syn för personalen som kommer i kontakt med invandrarna, så att de får lättare att kommunicera med varandra

underlätta förståelse av funktionshindrets följder med utgångspunkt av familjens kultur, genom att kommunikationen försiggår på modersmålet och man utnyttjar sina kunskaper om såväl hemlandets som den svenska kulturen

förklara och bearbeta attityder som inverkar negativt på barnens inläring och utveckling

Mångfald och Dialog

- Respektera föräldrarna oavsett bakgrund
- Utgå från deras erfarenhet och kunskap om ämnet som diskuteras
- Lyssna på deras förslag och ta dem på allvar för att tillsammans åstadkomma en förändring
- Reflektera över dig själv – var står du i olika frågor? konstatera att det finns olika uppfattningar och alla har mycket att vinna på att låta varandras uppfattningar möts
- Tappa aldrig fokus på målet med dialogen ur sikte, i slutändan handlar det alltid om barnets bästa

Idealiserandet är mycket viktigt del av många icke europeiska kulturer:
Det innefattar:

1. äldre personer inom familjen
  - gruppen
  - samhället
  - Närmaste samhället
  - samfundet
  - Stora samhället
2. den idealiserade personen
  - vördas
  - efterliknas
  - man identifierar sig med

3. en idealiserad person/betydelsefull person i det hierarkiska mönstret upplevs som en del av det egna utvidgade familjen. Han dras in i den större familjerelations mönster.

Att tänka på i mötet med anhöriga

Fokusera på personens erfarenheter, tankar och människosyn (vad den har varit med om, vad som är viktigt för familjen och eleven)

Skapa utrymme för att prata om syn på funktionshinder och känslorna som den väcker hos personen.

Berätta om vilken syn på elever med funktionshinder man har på skolan och varför.

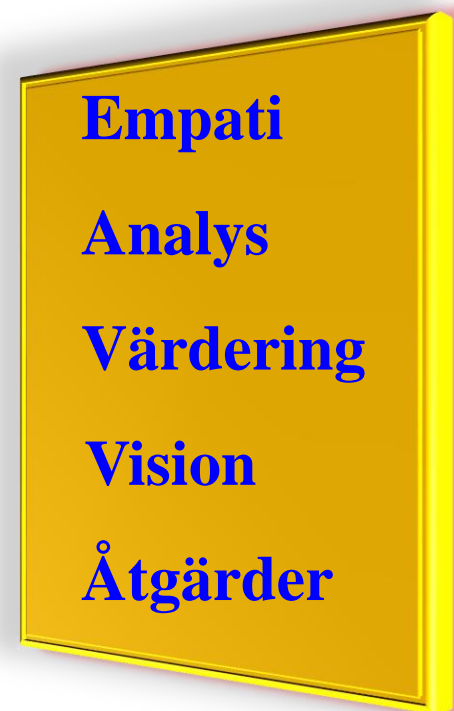
Diskutera: vad gör vi om vi möter familjer som vi anser har ett synsätt som kan hindra elevens möjligheter i skolan?

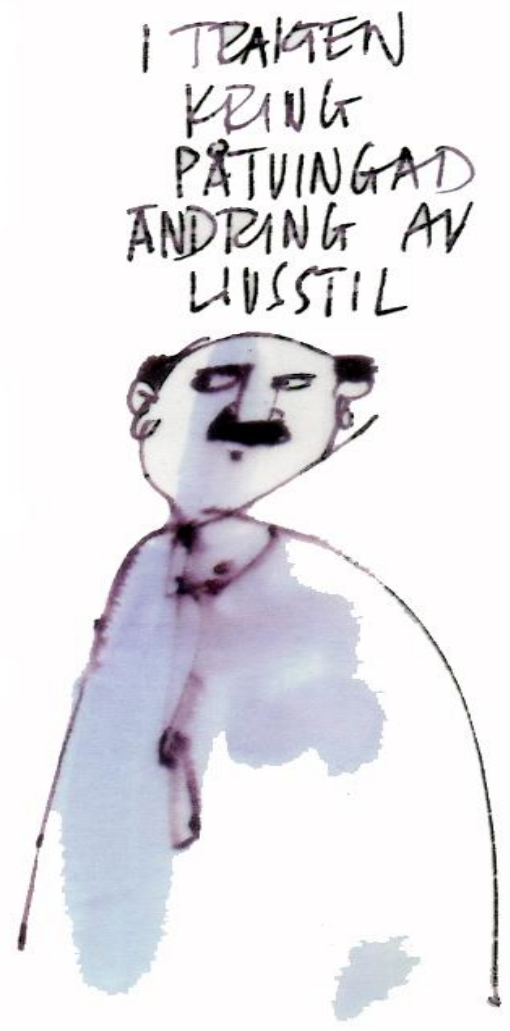

Kontakten med människor i sorg

1. ”Jag förstår hur du har det”
2. ”Jag tror jag vet varför”
3. ”Du borde inte ha det så”
4. ”Så här borde du ha det, eller göra i stället”
5. ”Så gör du/vi”

Två krafter i förändringsprocessen i det nya landet

- Kraften som verkar **"bakifrån"**
- Det kulturella arvet

- Betonar särarten
- Religionen
- Gömmer sig bakom tabun

- Kraften som verkat **"framifrån"**
- De omständigheter man möter i det nya landet

- Förstärkt socialisation
- De socialisation
- Akulturation:

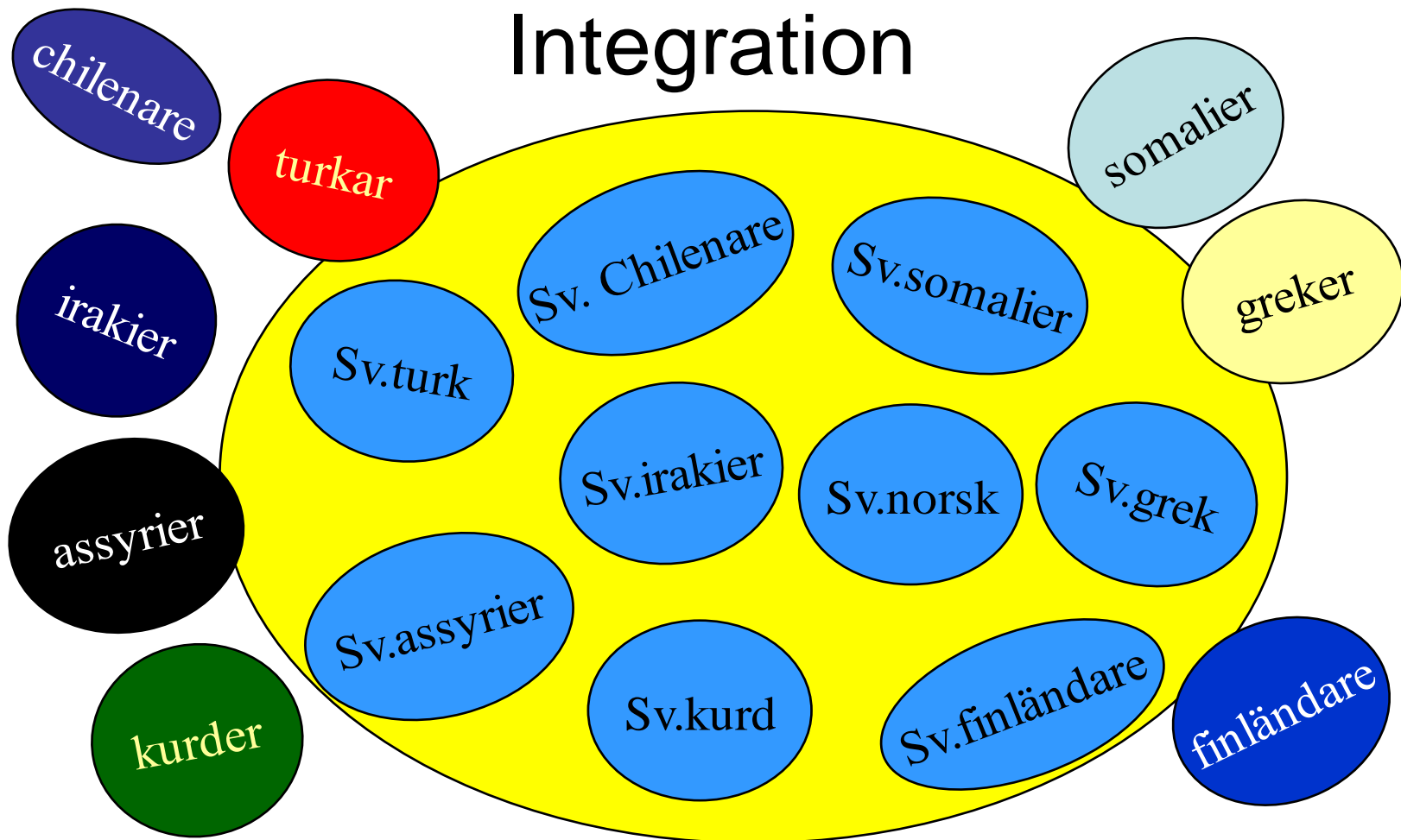
Ökat medvetenhet och kunskap hos skolans personal

- 1. Lärare och ansvarig ledning behöver bli medvetna om hur de bland annat genom de krav som arbetet ställer är inbegripna i en process som skapar och återskapar särskiljande föreställningar och förhållningssätt gentemot olika elever.**
- 2. Skolansvariga och skolpersonal behöver få ta del av verktyg i form av kunskap, perspektiv och analytiska redskap kring frågor om etnicitet, funktionshinder, kön, klass samt diskriminering.**
- 3. Dessa behöver också konkreta tillfällen till reflektion i vardagen**
- 4. Därför dessa kunskaper bör prioriteras i grundutbildning som i kommunernas satsningar på fortbildning**

Integration

Mötas

Om flerspråkighet och funktionsnedsättning i den mångkulturella skolan

[Start](#) > [Mötas](#)

Mötas

- ▶ Om materialet
- ▶ Olika perspektiv
- ▶ Interkulturellt bemötande
- ▶ Kartläggning
- Tillgänglig lärmiljö
- ▶ Pedagogiska konsekvenser
- ▶ Modersmålsundervisning
- Inspirerande exempel
- Samlade filmer
- Litteraturlista

Välkommen till stödmaterialet Mötas!

Om materialet

Läs hur stödmaterialet är uppbyggt, vilka vi vänder oss till, hur materialet kan användas och vad vi menar med olika begrepp.

Olika perspektiv

Här skriver vi om hur olika sociokulturella strukturer och olika syn på funktionsnedsättning kan påverka samarbetet med flerspråkiga elever och deras vårdnadshavare.

Mötas är en temawebb som ges ut av Specialpedagogiska skolmyndigheten. Materialet handlar om mötet mellan skolpersonal och flerspråkiga barn eller elever med funktionsnedsättning och deras vårdnadshavare.

Texterna lyfter områden som alla tillsammans utgör grunden för interkulturell pedagogik.

- Den mångkulturella skolan**
- Utåtblick
  - Inåtblick
  - Det interkulturella mötet
  - Kursplan

Den mångkulturella skolan - funktionsnedsättning och språklig och kulturell mångfald

[Redigera](#)

Kursforum

Deltagare

Arkivet

Logga ut ▶

Meddelanden 0 ▶

Kontakter 0 ▶

ANSLAGSTAVLAN

[Denho Özmen](#)
Ledare

[Angelina Sandberg](#)
Ledare

[Marie Altervall](#)
Ledare

[Aina Dalentoft](#)
Ledare

Användbart på www.spsm.se

www.spsm.se/motas

[Språklig och kulturell mångfald](#) (Frågor och Svar, Söka stöd)

[Webbseminarium](#)

[Kartläggningmaterial](#) (Föreläsningar)

[SIS](#) (samverkan förskola, modersmål, specialpedagog och SVA)

[TAKK](#)

[Bliss](#) (10 olika språk)

